

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

De Groninger Courant, Algemeen Dagblad voor de Stad en Provincie Groningen, wordt uitgegeven des Zondags, Woensdags en Vrijdags, terwijl de exportie der Couranten, zoo in als buiten de Stad, den woensdag te voren geschiedt. De abonnementsprijs is 3.00 in het kwartaal, franko per post f 3.40. Bij vaagsels en bijbladen worden bij de Courant gratis uitgegeven.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Groningen brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, ten gevolge het maken van een STEENEN DIJKER in de Noordvloed, in den Eerste vloed, met Rijtuigen over den Grindweg, van den 1den dezer maand, tot nadere bekendmaking, zal zijn GEFORSEERD.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. VAN ROIJEN.

Afkondiging.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Groningen doen te weten, dat door den RAAD der Gemeente, in zijne vergadering van den 19den September 1857, is vastgesteld de volgende verordening:

De RAAD der Gemeente Groningen, —
Gezien art. 291 der wet van den 29sten Junij 1851 (Staatsblad no. 86);

Overwegende, dat het noodig is, de verordeningen aangaande de Waag en het Boterhuis, door den Raad gearresteerd den 12den Augustus 1848, te herzien en in overeenstemming te brengen met de gemelde wet en met de bepalingen betreffende de heffing van het Waag-, Wik- en Botergeld;

Heeft besloten:

- 1) het Reglement op het gebruik der Stads Waag, tevens inhoudende de Instructie voor den Boekhouder en verder tot die dienst en die bij het Boterhuis van Stadswege aangestelde personen, vastgesteld den 12den Augustus 1848, en de verordening omtrent het gebruik van de Waag en het Boterhuis, vastgesteld den 26sten Julij 1856, buiten werking te stellen.
- 2) Vast te stellen de volgende

Verordening omtrent het gebruik van de Waag en het Boterhuis te Groningen.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Met het toedicht op de Waag en het Boterhuis zijn belast een Boekhouder en, onder hem, een Weger, die zich in de uitoefening hunner bediening gedragen naar de verordening omtrent de heffing van het Waaggeld, naar deze verordening en naar de Instructiën, hun ter uitvoering van deselve te geven. De aanwezigen zijn verplicht de bevelen der beambten daar ter plaatse te gehoorzamen.

De Agenten van Politie vertoonen zich niet in het Boterhuis, dan geroepen door een der Beambten met het toezicht belast.

Art. 2. Bij de Waag, onder de werkzaamheden aldaar, en in het Boterhuis, mag geen tabak worden gerookt.

Van de Waag.

Art. 3. Het sal een ieder vrijstaan, goederen op de Waag te laten wegen, tegen betaling van het vastgestelde Waaggeld.

Art. 4. De Waag is geopend:

van den 1sten April tot den 1sten September van des morgens te zeven tot des avonds te zes uur;

van den 1sten September tot den 1sten November en gedurende de maand Maart van des morgens te zeven tot des avonds te vijf uur;

van den 1sten November tot den 1sten Maart van des morgens te acht tot des avonds te vier uur.

De dienst wordt echter na den boven bepaalden tijd voortgezet voor de Goederen die ter weging zijn aangebragt.

Art. 5. Alle Goederen, die ter Waag worden gebragt, zullen naar orde van aanbrenging en nauwkeurig worden gewogen, met een behoorlijken doorslag, zonder meer.

Art. 6. De Boekhouder zal dadelijk in het daartoe bestemde Register nauwkeurig aantekenen al het gewogene, de namen der Verkoopers en Koopers, hunne woonplaats, zoo die buiten de Gemeente is, de soort van Goederen en het ontvangen Weeggeld, en daarna afgeven het bewijs vermeld in art. 2 van het Reglement op de inordering van het Waaggeld, afgekondigd den 25sten Februarij 1857.

Art. 7. Indien door eene der partijen een tweede of verder bewijs wordt gevraagd, zal voor de uitreiking aan den Boekhouder worden betaald twintig cent, boven het zegel.

Van het Boterhuis.

Art. 8. Het Boterhuis wordt aangewezen, behalve tot Marktplaats, ook tot Opslagplaats en Waag van Boter in vaten.

Boter in vaten, niet bestemd om in het Boterhuis te worden uitgestald of opgeslagen, wordt gewogen aan de Waag.

In de maanden December, Januarij, Februarij en Maart, op last van den Burgemeester, ook Boter niet in vaten, aan het Boterhuis kunnen worden gewogen.

Art. 9. Ieder, die Boter in vaten in het Boterhuis wil uitstellen of doen opslaan, is verplicht die aldaar vooraf te stellen wege.

Art. 10. Het Boterhuis zal dagelijks, behalve des Zondags, op algemeen erkende Christelijke Feestdagen, tot ontvangst, opslag en het wegen van Boter open staan, van opgaan tot het ondergaan der Zon, echter niet vóór des morgens te zes uur. In de maanden Mei, Junij, Julij en Augustus wordt geen Boter in ontvangst genomen, tenzij op Sleden is aangevoerd.

Art. 11. Het Boterhuis zal zijn verdeeld in vier afdeelingen. In de eerste wordt geplaatst de Boter welke de afvoer van de Haven binnenkomt; in de tweede die, welke afkomst door de Boteringe- en Ebbingeporten en langs de Boterdiep; in de derde die, welke door de Steentilpoort langs het Damsterdiep, en in de vierde die, welke het Winschoterdiep en door de Ooster- en Heere- en binnenkomt.

Art. 12. De aanvoer zal geschieden van de Marktzijde af, op de afvoer langs het Soepenstraatje.

Op Marktdagen is de passage door het Soepenstraatje verboden voor sleden of rijtuigen, behalve voor die, welke aanvoer of afvoer van Boter worden gebruikt.

Art. 13. Voerlieden, die onder de markturen Boter aan het Boterhuis aanvoeren, zullen die daar aan den Boekhouder aan iemand van zijnentwege afleveren.

Art. 14. Boter, die op marktdagen vóór de markturen aan het Boterhuis wordt aangevoerd, zal daar onder bewaard en opslag van den aanvoerder worden geplaatst en bewaard, tenzij deze verklaart ze aan den Boekhouder, of iemand van zijnentwege, af te leveren onder overgifte van een notitie als in art. 20 is vermeld.

Art. 15. De Boekhouder zal van — en dadelijk bij de afdeelingen, aantekening houden of doen houden van de soort en van het onder- of overwigt van ieder vat, doorlopende dagnommers voor elke Afdeeling.

Op ieder vat zal het nummer, waaronder het in de Registers voorkomt, worden uitgedrukt; voorts op vaten binnen deze Provincie vervaardigd, het gewigt onder of boven het bepaalde in art. 6 van het Provinciaal Reglement van den 18den Junij 1853, no. 102, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 9den September 1853, no. 58, en op vaten buiten deze Provincie vervaardigd, het geheele bruto gewigt.

Indien vaten onverkocht blijven staan, zullen deselve, naar volgorde hunner nummers, op de liggers voor den volgende markttag worden overgebracht, en zullen deze nieuwe nummers op de vaten worden uitgedrukt. De vaten, die tusschen de beide markttagden worden aangebragt, zullen achter deze overgeblevene in de nieuwe liggers worden gebragt.

Art. 16. De markturen in het Boterhuis zijn des Dingsdags, Vrijdags van 10 uur in den vóór- tot twee uur in den namiddag, en op zaterdag van een half uur aan verkoopers en koopers gelaten om te noteren.

Art. 17. De koop zal geschieden bij het effen vat; bedragende 1 ton 48 $\frac{1}{2}$, 1 ton 24 $\frac{1}{2}$ en 1 ton 12 $\frac{1}{2}$, terwijl het overwigt bovendien wordt betaald.

Art. 18. Na gesloten koop, zal de kooper de Boter zoo spoedig mogelijk moeten onderzoeken.

Hij zal de pekel kunnen laten afloopen en daarna de herweging van het vat kunnen vorderen.

Indien het onderwigt dan minder bedraagt dan 5 oncen op 1, 1 of 1 $\frac{1}{2}$ vat, worden de kosten van herweging door den kooper gedragen.

Art. 19. Van de verkochte Boter zal eene waagcedul worden afgegeven, ingerigt naar een bij de instructie voorgeschreven formulier.

De Boekhouder zal het gewigt nauwkeurig naar de in art. 15 gemelde liggers invullen en de waagcedul teekenen en afgeven. Met deze waagcedul zal de verkoper zich vervoegen bij den kooper, welke achter elken post den juiste volten koopprijs zal uitdrukken en ondernaan het bedrag van den geheelen prijs; waarna hij zulks met zijne handteekening zal bevestigen.

Art. 20. Boter, naar het Boterhuis opgezonden om aldaar te vernachten, wordt niet opgenomen, tenzij de vaten zijn gemerkt met een kenbaar merk en vergezeld van eene notitie, vermeldende de soort en kwantiteit, en voorzien van hetzelfde merk als op de vaten geplaatst is.

Art. 21. De Boekhouder zal de aangebragte Boter tegen den inhoud der notitie vergelijken; deselve daarmede overeenkomstig bevindende, zal hij op den rug der notitie schrijven de woorden: *nagezien en welbevonden*, en daaronder zijnen naam plaatsen. Hij zal vervolgens de notitie aan den aanvoerder op deze aanvraag overgeven, ten einde daarop de in het Boterhuis ontvangene Boter ten allen tijde door den houder kunne worden teruggevorderd. De Boekhouder blijft inmiddels voor die bij hem ontvangene Boter verantwoordelijk.

Art. 22. De Boter kan van den Boekhouder niet worden teruggevorderd, dan tegen overgifte der vermeldde notitie. Door deze overgifte is de Boekhouder van zijne verantwoordelijkheid ontslagen.

Art. 23. Boter van den Boekhouder overgenomen, zal in het Boterhuis niet op nieuw vernachten, dan onder opvolging der voorschriften van art. 20 en 21.

Art. 24. Het is aan een iegelijk verboden, zonder vergunning van den Boekhouder of die hem vervangt, uit eenig in het Boterhuis geplaatst vat boter te nemen, behalve bij het gebruikelijk steken van Botervaten.

Art. 25. Elke overtreding van art. 2, 12 en 24 wordt gestraft met eene boete van f 1.00.

Overtreding van het bevel door den Boekhouder of den Weger gegeven ingevolge art. 1, wordt gestraft met eene boete van f 1.00.

Gedaan te Groningen, ter openbare Raadsvergadering van den 19den September 1857.

De Burgemeester: (get.) J. SLOT.

De Secretaris: (get.) HORA SICCAMA.

Zijnde deze Verordening aan de GEDEPUTEERDE STATEN van Groningen, volgens hun berigt van den 1sten October 1857, no. 86, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 7den October 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH WEST-INDIË.

Luidens een met de jongste mail bij het departement van koloniën uit Suriname ontvangen berigt, gedateerd den 5den September j.l., was de gezondheidstoestand onder de bevolking voldoende en heerschten rust en orde allerwege.

Volgens een partikulier schrijven aan de *Vr. Ct.* uit Curaçao van den 8sten Sept., wordt de emancipatie reikhalzend te gemoet gezien, vooral om de thans bestaande moeilijke positie der slaven-eigenaren op te heffen; op de plantage Savonet zijn de slaven begonnen in massa te weigeren de bevelen hunner meesters uit te voeren; de zaak wordt door den procureur des Konings onderzocht.

In een dagblad van Venezuela leest men het volgende: Naar men verzekert, zijn de tusschen Venezuela en Nederland bestaande geschillen, ten gevolge der gebeurtenissen te Coro in Februarij 1855 en wegens het eigendomsregt op het eiland Aves, door eene dezer dagen met den heer van Rees, speciaal commissaris der Nederlanden, getroffen overeenkomst, verreffend en aan de goedkeuring van de beide gouvernementen onderworpen.

In die overeenkomst wordt bepaald, dat aan de Nederlandsche kooplieden, die uit Coro geweken zijn, voor de door hen daardoor geleden schade eene som van 100,000 pesos zal worden betaald, en dat zij in Coro terug kunnen keeren en hunne bezigheden als vroeger waarmaken. — Betreffende het geschil over het guano-eiland moet overeengekomen zijn om het aan de beslissing eener derde bevriende mogendheid, welke beide belanghebbenden als scheidsregter zullen kiezen, te onderwerpen.

Den 24sten Aug. is te Paramaribo, in tegenwoordigheid van den landvoogd en onder het gejuich van eene groote volksmenigte, te water gelaten het eerste daar gebouwde ijzeren stoomschip, en wel nadat het van mevrouw Schimpf, echtgenoot van den gouverneur, den naam *Ehza* had ontvangen.

NEDERLANDSCH OOST-INDIË.

De berigten, met de mail van Augustus bij het departement van koloniën ontvangen, luiden over het algemeen gunstig.

Op Java heerscht veel droogte, zonder dat daardoor bijzonder nadeel aan de gewassen schijnt te worden veroorzaakt. Hoewel de suikerroogt van 1855 nog niet geheel met juistheid wordt opgegeven, schijnt er echter op gerekend te kunnen worden, dat deszelve bijna 100,000 pikols meer zal bedragen dan voor weinige jaren, en zulks ten gevolge van meerdere zorg voor de aanplantingen en van verbeteringen in de fabricatie van het product.

De telegraaf is thans in werking tot Soerabaja. Men verwacht, dat van de reeds geopende kantoren een druk gebruik gemaakt zal worden.

Verscheidene plannen zijn ontworpen tot vermeerdering van de partikuliere stoomvaart in Nederlandsch Indië. Wensche-lijk is het, dat die plannen worden verwezenlijkt tot gerief van reizigers en ter bespoediging van den overvoer van goederen.

Men prijst voortdurend het gedrag van de in de laatste maanden op Java aangekomen vreemde militairen, die

volkomen harmoniëren met hunne Nederlandsche wapenbroeders.

De gouverneur van Sumatra's Westkust heeft onlangs Nias en de Batoe-eilanden bezocht, en daar alles in de beste orde gevonden. In het afgelopen halfjaar bedroeg de koffij-oogst in dat gouvernement 116,868 pikols, tegen 74,741 en 77,780 pikols over hetzelfde tijdvak in de jaren 1856 en 1855.

Van Celebes zijn de tijdingen gunstig. De rijst- en maisvelden staan over het algemeen goed. Ook de koffij-oogst laat zich goed aanzien.

Volgens tijdingen uit Japan hebben de directeur van marine in dat rijk en eenige Japanse grooten het voornemen opgevat, om vóór het einde van dit jaar eene reis naar Europa te ondernemen. Het Japanse stoomschip *Kwan-Komar* (vroeger de *Soembing*) was met eene geheel Japanse equipage van Nagasaki gestoomd naar Jedo.

Een partikuliere brief uit Batavia, in den loop der maand Julij geschreven, bevat onder anderen het volgende:

» Gode zij dank, wij verkeeren hier nog in rust en vrede, en er bestaat geene vrees voor gevaar. De stemming der vorsten is goed; de regenten, door eigen belang aan ons gezag verknocht, zijn welgezind, en de bevolking, allereergsten gehandhaafd in het bezit van hare godsdienstige en maatschappelijke overleveringen en instellingen, geeft blijken van tevredenheid.

» Maar hoe rustig en stil het hier in O. I. ook moge zijn, blijft toch waakzaamheid noodig. Hetgeen thans in Britsch-Indië voorvalt, blijft op en buiten Java een geheim, en al ligt zou hier of daar eene opwelling of de lust tot navolging kunnen ontstaan. De verguizing van de bestaande regerings-beginselen, van de handelingen en maatregelen van het bestuur uitgaande, en niet minder van de regeringspersonen, welke sommige hier uit Nederland aangevoerde dagbladen en tijdschriften zich ten doel stellen, blijft natuurlijk de Javaansche vorsten en hoofden niet onbekend, en kan veel kwaad berokkenen. Waakzaamheid is derhalve niet alleen pligtmatig in Indië, maar vooral ook in Nederland.

CHINA.

Tijdingen uit China melden de aankomst van het eskader van den admiraal *Rigault de Genouilly* in de Chinese wateren en bevatten bijzonderheden over de kennismaking van den admiraal met de Engelse overheden. Na den 13den Julij te Macao aangekomen en het bevel over al de Fransche oorlogsbodems in die wateren aanvaard te hebben, vernam de admiraal van den heer de *Bourboulon*, den Franschen gezant, dat deze van den gouverneur van Canton voldoende geëischt had wegens den moord, gepleegd op den heer *Chapdelaine*, Franschen zending, bij gebreke waarvan hij genoodzaakt zoude zijn de vriendschappelijke betrekkingen af te breken. Dit ultimatum is zonder antwoord gebleven en is dien ten gevolge de omgang afgebroken, zonder dat men echter tot vijandelijkheden overging. Dit *status quo* zal volgehouden worden tot de aankomst van den baron *Gros*, buitengewoon gezant.

Over het algemeen luiden de uit China ontvangen berigten zeer ongunstig. De werkloosheid, waartoe de Engelsen gedwongen zijn, vermeerderd niet weinig den overmoed der Chinezen. Het kabinet van Peking is van de magtelooheid der »barbaren» ten volle overtuigd en betoont weinig geneigdheid, om in dit opzigt tusschen Engelsen en Franschen of andere volken eenig onderscheid te maken. De *Noordse Bij*, welk Russisch blad zich in den laatsten tijd veel welwillender dan vroeger over Engeland uitlaat, bevestigt deze berigten en voegt er het volgende bij: »De Chinezen worden in hunne opgeblazenheid versterkt door het voortduren van de handelsbetrekkingen met Shanghai, Whampoa en de overige havens. »Wij moeten den Europeanen toch onontbeerlijk zijn!» denken zij. — Het is in het belang van gansch Europa noodig, de door Engeland begane fouten te herstellen, en de Chinezen eens voor al door een krachtigen maatregel, van de meerderheid van Europa te overtuigen. Het is daarom een eerste vereischte om zich in regtstreeksche gemeenschap te stellen met de regering van Peking en op haar te werken zonder de tusschenkomst van de provinciale gouverneurs.

BRITSCH-INDIË.

De meer uitvoerige berigten uit Britsch-Indië bevestigen volkomen datgene wat reeds per telegraaf is bekend geworden. De staat van zaken is voor de Engelsen niet verbeterd; het vuur des opstands woedt heviger dan ooit. Was vroeger de opstand genoegzaam alleen binnen het presidentschap Bengalen beperkt, er hebben zich nu ook onderscheiden kenteekenen van ontevredenheid opgedaan bij de Cipayers der presidentschappen Madras en Bombay. »Wij mogen evenwel — zegt de *Bombay Times* — hopen, dat de aanzienlijke Europeesche strijdmagt, welke ons toegezonden wordt, de weifelende trouw der regementen die nog onder onze vaandels dienen, zal ondersteunen en hen zal terughouden van zich aan de zaak der rebellen aan te sluiten. Dit is de eenige troost, die ons in den tegenwoordigen droevigen staat van zaken overblijft.

Een brief uit Bombay meldt, dat de rajah van Akulkote, in het land der Mahratten, de van des opstands heeft opgestoken, en dat hij reeds 20,000 man achter zich had. Is dat waar, dan zullen de Engelsen op dat punt het zwaar te verantwoorden hebben. Ook is men zeer beducht voor de Santhals en moeten deze zich reeds aan buitensporigheden hebben overgegeven.

Te Calcutta werden nog steeds alle mogelijke voorzorgen genomen tegen eene onverhoedsche uitbarsting van den opstand. Eene correspondentie uit die stad schetst den toestand in sombere kleuren: het geheel inlandsch leger was in opstand; ook de bevolking van het binnenland stond op en er waren door landbouwers nog grooter wredeheden bedreven dan door de Cipayers; de gemeenschap met het binnenland aan gene zijde van Bengalen was geheel afgesneden; elken dag kwamen sombere geruchten schrik en ontsteltenis verspreiden, en elk oogblik kon men vernemen, dat de weinige duizende Europeanen in het binnenland allen vermoord waren. Zoo de opstandelingen te Calcutta kwamen, zou het, ondanks de genomen voorzorgen, er zeer slecht voor de Europeesche bevolking uitzien, wijl er zich een tal van Mohamedanen bevindt, dat slechts op eene geschikte gelegenheid wacht, om tot opstand over te slaan. — Waarlijk, dit alles levert geen gunstig tafereel van den toestand in Bengalen.

De Londensche *Times*, die langen tijd den staat van zaken in Indië uit een al te gunstig oogpunt beschouwd heeft, is nu daarvan teruggekomen. Dit blad ziet nu althans *Nena Sahib* aan het hoofd van niet minder dan 100,000 opstandelingen weldra naar Calcutta oprukken. — Indien de *Times* vroeger de zaak al te licht voorgesteld heeft, zoo moet men bekennen, dat het blad thans in zijne vrees voorbarig is. Intusschen is die ommekeer van het blad uit dit oogpunt opmerkelijk, dat men de stemming van het Engelsche volk er uit leert kennen, waarvan de *Times* meesttijds geacht wordt het gevoelen terug te geven.

De opperbevelhebber van de troepen in Britsch-Indië, sir *Colin Campbell*, laat, ofschoon reeds volgens de vorige overland-mailberigten te Calcutta aangekomen, nog niets van zich hooren. Hoe vreemd dit op zich zelf reeds is, is de reden die nu voor dit stilzwijgen wordt opgegeven, nog onverklaarbaarder. Volgens een brief uit Calcutta n.l., zou sir *Colin Campbell*, die zoo overhaast vertrokken is, niets kunnen verrigten, daar de O.-I. Compagnie vergat hem zijne aanstelling mede te geven, waarop hij wachtende was bij het afzenden der laatste berigten!

In eene correspondentie uit Calcutta wordt het aanbod van den Koning van Delhi om te kapitulieren daardoor verklaard, dat er oneenigheid onder de Cipayers in die stad heerscht, die allen den baas willen spelen en zich aan 's Konings be-

vele volstrekt niets gelegen laten liggen, terwijl Zijne Delicatie Majesteit tegenwoordig een hoogst onaangenaam leven leidt. De Cipayers zelf, zijn verdeeld in twee partijen; de regementen die het eerst de stad binnendrongen en zich al de bemiddelingen der Engelschen, der bankiers en der Hindoes toe-eigenden, worden de rijke regementen genoemd, ter onderscheiding van die later kwamen en niets meer te plunderen vonden en nu zeer verbitterd zijn op de eersten, die, niet de moeite willende nemen van te vechten, alles op hunne arme broeders laten aankomen. Het gemeen, dat de Cipayers eerst bij het plunderen geholpen heeft, is, nadat deze zich verrijkt hadden, hun ook vijandig geworden, en daar de Cipayers al het geroofde geld steeds bij zich dragen, worden menigvuldige moordpartijen tegen hen gedaan.

Sir John Lawrence, die in Oude reeds een aantal Cipayers liet ophangen of doodschieten, doet thans hetzelfde in de Pendsahab en heeft het regement dat te Lahore aan het muiten sloeg, ofschoon reeds vroeger ontwapend, vreeselijk gestraft. Nadat 150 Cipayers in den strijd geeneveld waren, zijn 266 vingtelingen al de achterhaald werden, opgehangen, 35 verdronken en 41 kwamen om door uitputting; dus zijn er ongeveer 500 gedood. Het getal Cipayers door sir John Lawrence als mueters met den dood gestraft, moet thans ongeveer gelijk staan met dat der weerloze slagtoffers van Nena Sahib.

Eene nieuwe regeringsdepêche uit Cawpore van den 18den Augustus berigt, dat generaal Havelock twee dagen te voren op ongeveer 12 mijlen van die stad de opstandelingen aange-tast en hun 2 stukken geschut ontgenomen had. Kap. Maackenzie en 16 man werden bij deze gelegenheid gekwetst; doch er vielen aan de zijde der Engelschen geene doden. De troepen zijn uiterst afgemat en de cholera rigt verwoestingen onder hen aan. 14 man en luitenant Campbell van het 78ste rege-ment Hooglanders zijn er aan bezweken. Te Lucknow was den 14den Augustus alles wel.

RUSLAND.

Men is algemeen in Rusland zeer ingenomen met de beide keizerlijke samenkomsten te Stuttgart en Weimar, die men ook als een nieuwen waarborg beschouwt voor de verdere plan-nen van ontwikkeling en opbeuring der welvaart van Rusland en Polen en voor de voortdurend vreedelievende en meer en meer vrijere staatkunde van het kabinet van Petersburg. Uitsluiting, naijver, afgunst, wantrouwen en benadeeling van Staten onderling, behoort niet tot deze eeuw. Blijven die ook helaas nog te veel tusschen de menschen bestaan, ze behooren niet tusschen de volken te worden aangekweekt, die slechts voor-deel kunnen hebben bij hun wederkeerig geluk.

Bij de reeds in Rusland ingevoerde verbeteringen in het schoolwezen behoort ook het *verplicht schoolgaan*. De Russische regering is op dit punt dus niet zoo bang geweest als de wetge-vende magt in Nederland en men verwacht daar dan ook, dat ten gevolge van genoemde maatregel de boerenstand over een twintigtal jaren er geheel anders zal uitzien dan thans.

De storm, die van den 21sten tot den 23sten September in de golf van Finland woedde, is oorzaak geweest van een vreeselijk ongeluk. Een uit Reval gezeld Russisch linieschip, met 1300 à 1500 man aan boord, is in de nabijheid van het eiland Hogland vergaan zonder dat één man van dien bodem heeft kunnen worden gered.

Ofschoon de berigten uit den Kaukasus gunstig luiden en voortdurend van nederlagen der Circassiers en der overige bergbewoners gewag maken, laat men toch niet onopgemerkt dat de door hen geboden tegenstand veel heviger en hardne-kiger is, dan gedurende de laatste oorlogsjaren het geval was. Voor een gedeelte wordt dit toegeschreven aan de tegenwoordig-heid in hun midden van de Poolse uitgewekenen, die de Turken naar Circassie gezonden hebben, en van wier mili-taire kennis en ondervinding de bergbewoners partij trekken. Dit bepaalt zich echter tot de westelijke stammen, terwijl in het oosten Schamy niet alleen veel van zijn invloed ver-loren schijnt te hebben, maar ook bij al zijne ondernemingen met tegenspoed te kampen heeft. Daar het niet te ver-wachten is dat de Russen in dit jaar nog belangrijke onder-nemingen op het oog zouden hebben, zoo kan als resultaat der krijgsvrjgtingen van dezen zomer worden opgegeven, dat een klein gedeelte van de onder den naam Salatavia bekende bergachtige landstreek definitief in bezit genomen en aldaar een fort gebouwd is; dat in de Tschetschnaja en in het zuiden van de Lesghische linie door de wouden eenige wegen geopend zijn, en dat daar bovendien drie nieuwe forten zijn aangelegd; allen liggen in landstreken; die tot dusverre niet onderworpen waren, en die gelegenheid aanbieden om met meer nit-zigt op een goeden uitslag, dan tot hier toe, verder voort te rukken.

DUITSCHLAND.

Ook de samenkomst der Keizers van Rusland en Oostenrijk te Weimar is thans afgelopen. Men beschouwt de goede verstandhouding tusschen die twee landen als hersteld.

De Keizer van Oostenrijk is Vrijdag-morgen te 7 uur en de Keizer van Rusland te 8 uur vertrokken. Beide zijn naar Dresden gereisd, de eerste om naar Weenen, de tweede om zich over Berlijn naar Warschau te begeven.

Op zijne reis derwaarts heeft de Caesar gedineerd op het kasteel van den Wartburg, waar eenmaal Luther zoo goede schuilplaats vond tegen de vervolgingen der Pausgezinden. De groothertog van Saksen-Weimar heeft den Wartburg met veel smaak doen herstellen. Aan het station hebben de groot-hertog met zijne gemalin, prinses Sophie der Nederlanden, prins Bernard, generaal in Nederl. dienst, en verdere heeren den Keizer opgewacht. Z. M. werd met veel gejuich door de verzamelde menigte begroet.

Keizer Alexander is evenwel van Dresden niet direct doorge-reisd, maar Zaterdag-morgen naar Weimar teruggekeerd, omdat grootvorstin Maria, dochter van den Caesar, daar ongesteld was geworden.

Op de algemeene vergadering der R.-Katholieke verenigin-gen te Salzburg worden de sonderlingste voorstellen gedaan met betrekking tot de drukpers, die ten doel hebben, om elke an-dere drukpers dan de clericale aan banden te leggen. Alleen de clericale moet een onbelemmerden werkring tegenover den staat bezitten.

Te Lörrach in Baden heeft het werfbureau voor de Neder-landsche krijgsvrijdijnt voortdurend grooten toeloop uit Zwitser-land. Er worden alleen zulke manschappen aangenomen, die krachtig en onberispelijk van ligchaam zijn.

GROOT-BRITANNJE.

De gebeden, welke de Anglicanische geestelijken op den aanstaanden bede- en boetedag moeten voorlezen, worden thans door de Londense dagbladen medegedeeld. Daarin is geene sprake van tuchtiging der mueters, maar wordt voor hen, en bepaaldelijk voor hunne bekeering tot het Christendom, gebeden onder verwijzing naar het Evangelische gebed, om ook de vijanden lief te hebben. Een dier gebeden behelst den wensch, dat de inboorlingen van Britsch-Indië prijs leeren stellen op de zegeningen, welke de Voorzienigheid hun beschoren heeft, door hen onder het gezag van een Christenland te stellen, en dat de Engelschen meer en meer, in woorden niet alleen maar ook door voorbeelden, de zegenrijke werking hunner heilige godsdienst toonen.

In de tot nu toe vereischte lengtemaat voor de rekruten is eene vermindering gekomen. Voor de kavallerie is zij van vijf voet zes duim tot vijf voet vijf duim, en voor de infanterie van vijf voet vijf duim tot vijf voet vier duim vermindert. De onderdom der rekruten, vroeger van 18 tot 25 jaren bepaald, is thans vastgesteld op 18 tot 30 jaren. De rekrutering gaat over het algemeen naar wensch; gedurende de laatst verloopen zes weken hebben wekelijks duizend personen dienst genomen, en ten gevolge van de nu genoemde maatregelen verwacht men eene verduubeling van dit cijfer. Nog 10,000 man militie zul-len worden geligt, zoodat zij op 25,000 man wordt gebracht.

Terwijl te Cork in Ierland op nieuw hevige proclamatiën aangeslagen en door de politie afgescheurd zijn, in welke aan de Engelschen verweten wordt dat zij zelven; door hunne on-menschelijke handelingen, van den dag dat zij den voet op Indischen grond gezet hebben, de oorzaken der jongste ge-beurtenissen in dat rijk zijn geweest, heeft de generaal Gough, die zich in de laatste veldtochten zoo eervol onderscheidde, in eene onlangs te Dublin gehouden openbare vergadering ten behoeve der slagtoffers van den opstand, het gedrag der Oost-Indische Compagnie ten opzichte der inlanders op de vurigste wijze verdedigd. Volgens hem hebben de bewindhebbers en officieren daar te lande zich slechts ééne dwaling te verwijten, namelijk, dat zij al te zachtzinnig en toegevend jegens de In-dische soldaten geweest zijn.

De Iersche landverhuizers in Noord-Amerika zijn van den-zelfden haat tegen Engeland beziel als hunne stamgenooten in het moederland. Den 17den Sept. hebben zij te New-York eene groote vergadering gehouden, om zich te verklaren tegen

de Britsche aanwervingen in de Vereenigde Staten voor den oorlog in Indië en de sympathie der vergaderden uit te drukken voor den opstand der Cipayers. Ook daar wensch men de zege der barbaarsheid op het Christendom.

Bij de stormen die in het begin van September op de kusten van Noord-Amerika hebben gewoed is o. a. de Californische boot *Central America* op de hoogte van de Savannah, totaal vergaan. Deze boot had 1,500,000 dollars aan boord. Men zegt dat 450 personen bij deze ramp zijn omgekomen; slechts enkele vrouwen en kinderen vermogt men te redden.

FRANKRIJKE.

Het officiële blad behest een zeer hoogdravend verslag van de wijze op welke de Keizer L. i. Woensdag bij zijne terugkomst in het kamp van Châlons is ontvangen. Met den Keizer is, zoo als dat orgaan zich uitdrukt, de vreugde in het kamp teruggekeerd. De manschappen waren dan ook zoo verheugd, dat gedurig door het geheele kamp de meest geestdriftige vreugde-kreten zijn vernomen, tot dat door de taptoe aan de soldaten eene gedwongene stilte was opgelegd.

De Keizer heeft duizend francs aan de armen van het nabij Châlons gelegen stadje Snippes geschonken.

Vrijdag is Napoleon naar Parijs vertrokken om zijne echt-genoot af te halen, in gezelschap van welke hij den volgende dag naar Châlons is teruggekeerd. Bij hunne aankomst bij het kamp, zijn de keizerlijke echtgenooten ontvangen gewor-den door de maarschalken Magnan, Pelissier en Bosquet, mitsgaders door den generaal Saint-Jean-d'Angely en de verdere divisie- en brigade-generaals, die HH. MM. tot aan het kei-zerlijke hoofdkwartier hebben vergezeld. In den avond is het kamp verlicht geweest.

De laatste dagen van het kamp van Châlons beloven nog zeer schitterend te zullen zijn. De maarschalken die tot nu toe nog niet te Châlons geweest zijn, zullen nu tusschen den 5den en 9den October aldaar aankomen en de manoeuvres en plegtigheden bijwonen. Volgens den *Moniteur*, is echter de keizerlijke prins, wien ook eene belangrijke rol in de ceremoniën, welke aldaar zullen plaats hebben, toebedeeld was, tot nu toe nog te St. Cloud; er wordt ten minste bij het vertrek van het keizerlijke paar van hem geen melding gemaakt.

In het schrijven van den Keizer aan den Koning van Pruisen door prins Murat overgebracht, betuigt Napoleon zijn dank dat de Koning hem door den prins van Pruisen heeft laten begroeten. De prins Murat is te Berlijn met bijzondere onderscheiding ontvangen en de Koning van Pruisen heeft hem zijn voornemen te kennen gegeven, den Keizer eigenhandig te antwoorden.

De Keizer zal tusschen den 15den en 20sten dezer Mar-seille bezoeken, ten einde zelf te oordeelen over hetgeen gedaan kon worden tot verdere ontwikkeling van den bloei dezer in welvaart zoo aanzienlijk toenemende stad. De Keizer is voornemens verschillende ontwerpen tot het aanleggen eener nieuwe reede en van nieuwe havens, op het terrein zelf te bestuderen met het oog op de doorgraving der landengte van Suez. Men zal dan tevens aan de aandacht des Keizers onderwerpen de plans tot het aanleggen van dokken, het aanbouwen van kazer-nen, de verlenging van spoorwegen, de verbreeding van straten, enz.

BELGIË.

Het gouvernement heeft een middel gevonden, om de uni-versiteit te Gent van haren rector, den heer Serrure, te ver-llossen, met wien geen der professoren iets te doen wilde hebben; daarbij wordt aan dien beschermeling der Katho-licke partij eene schadeloosstelling gegeven, daar hij tot hoofdconservator der koninklijke bibliotheek te Brussel is benoemd.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag den 5den October.

De voorzitter deelt mede, dat is ingekomen eene missive van den minister van buiten. zaken, ten geleide eener over-eenkomst met Portugal gesloten, wegens de toelating van consuls in onze overzeesche bezittingen. In handen gesteld eener commissie van 5 leden, zijnde de heeren Godefroi, Hugen-holtz, v. Hoëvell, Mackay en Dirks.

Verder deelt de voorzitter de namen der rapporteurs mede, die in de afdelingen voor verschillende ontwerpen van wet zijn benoemd.

De commissie tot onderzoek van het regeringsverslag van het armwezen over 1855 is gereed met haar verslag.

De heer Blauvelt ten Cate zegt, dat de Kamer wel niet zal verlangen, dat het rapport in zijn geheel zal worden voor-gelezen. Hij zal zich alleen tot het voorlezen van de conclusie bepalen, die luidt om het verslag voor kennisgeving aan te nemen en het rapport te drukken en een afschrift daarvan aan den minister van binnenl. zaken toe te zenden.

Wordt besloten tot het drukken en ronddeelen van het rap-port en den dag der discussie daarover nader te bepalen.

Aan de orde is: 1) het ontwerp van wet tot ontieniging van percelen voor den aanleg van een kunstweg in de gemeente Baardradeel. Zonder discussie met algemeene (42) stemmen aangenomen. 2) Verscheidene ontwerpen tot naturalisatie van verschillende personen. Zij worden achtereenvolgens, zonder dis-cussie, met algemeene stemmen aangenomen.

's GRAVENHAGE, 5 October.

Bij kon. besluit van den 1sten dezer is aan den heer J. Bake, gewoon hoogleeraar in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool te Leiden, die door het bereiken van den zeventigjarigen ouderdom emeritus is geworden, met het einde van het derde kwartaal een eer-voel ontslag verleend.

Bij kon. besluit van den 1sten is benoemd tot regter in de arr.-regtbank te Amsterdam mr. W. H. J. Jolles, thans substituut-officier bij die regtbank.

Geregeld tweemaal daags is de halve hofstad in opschud-ding. Des morgens tegen tien uur en des namiddags tegen vier uur worden de zoogenaamde Maleijers uit het huis van verzeke-ring naar het provinciaal hof gehaald en weder teruggevoerd. De stoet bestaat slechts uit vier gesloten rijtuigen, waarin de beschuldigten geboeid en in de gewone gevangenis-kleding ge-zeten zijn, terwijl eenige dragonders den trein openen en slui-ten. Niettemin zijn duizenden op den weg, dien de rijtuigen volgen, een uur en langer verzameld, terwijl het hof tot stik-kens toe met publiek is opgevuld.

Vrijdag merkte men op de terechtzitting onder het publiek op de gereserveerde plaatsen den minister van justitie en eenige leden der Kamer op. In die zitting heeft het getuigenverhoor een aanvang genomen, dat eerst heden, Maandag, is geëin-digd. Wij laten hier om de groote belangstelling die deze zaak hier te lande wekt, een beknopt resumé van dat verhoor volgen.

De eerste getuige was de heer Rijk, waterschout en haven-meester te Rotterdam. Uit zijne verklaringen is gebleken, dat de 22 man zijn aangenomen onder beding, dat zij, ten aanzien van de voeding, dezelfde behandeling zouden ondervinden, die de meesten hunner bij hunnen overtocht met het schip *Jannetje* van Indië naar het moederland hadden genoten. Zij werden aangemonsterd volgens de oude monsterrol, zoodat de nieuwe niet op hen werd toegepast. Volgens den getuige, is de kapitein in November 1856 met den stuurman Soff bij hem te Rotterdam gekomen, om hem te verzoeken, in de monsterrol te voegen, dat de schepelingen waren aangemonsterd alleen op Javaansche voeding, hetgeen getuige echter gemeend heeft te moeten weigeren.

De tweede getuige was de heer Jonkheer, klerk bij den waterschout; die de verklaringen van den eersten getuige bevestigde.

De derde getuige was de heer A. Coopmans, kapitein, ge-varen hebbende op de *Zwenitje*. De door hem afgelegde ge-tuigenis heeft omstreeks 4 uren geduurd. Hij verklaarde, dat hij steeds met het grootste genoegen met de Javanen in Indië had gewerkt, en hij hun boven velen van ons scheepsvolk de voorkeur gaf. De gewone voeding van de Javanen bestaat vol-gens hem, uit rijst, visch, Spaansche peper, thee en suiker, en nu hield hij onafgebroken vol, dat de Maleijers op die voeding waren aangemonsterd. Dat stond wel niet in de mon-sterrol, maar de waterschout had verklaard, dat dit niet noodig was. Driemaal daags bekwamen zij zouten visch, des mor-gens met wat rijst, en des avonds met wat peper; een enkel-maal kregen zij, bij wijze van tractement, beschuit en een stukje brood. De kapitein beweerde, dat de Javanen op die wijze gevoed worden. Hij verkeerde ten minste in het denk-beeld, dat zij niets anders noodig hadden. Hij meende dat hij niet anders kon handelen, dan door hem geschied is, en dat hij niet mogt toegeven aan eene vordering tot het bekomen van ander dan Javaansch voedsel, waarop de schepelingen, naar zijne overtuiging, waren aangemonsterd. Voorts ontkende

de kapitein, dat hij bij den waterschout zou hebben aange-drongen op eene verandering van de monsterrol, ten opzichte van de voeding. Op de vraag, waarom de kapitein de oude monsterrol verkozen had, antwoordde deze: dat hij sedert jaren daarmede bekend was en dat hij van geen nieuwe monsterrol behoefte te weten.

Zaterdag werden als getuigen gehoord de heer van Douve, scheepdoctor, en de stuurman Soff, terwijl de verklaringen der stuurlieden Vermeulen en Barends, afgelegd te Rio Janeiro en te Rotterdam, wegens de afwezigheid dier getuigen werden voorgelezen. Ook zijn een en andermaal nog nader gehoord de kapitein Coopmans, de waterschout Rijk en diens klerk Jonkheer.

Uit de opgaven van den doctor bleek hoofdzakelijk, dat hij niet bepaald weet, dat er van de zijde der beschuldigten over het algemeen eenige ontvreemding had bestaan vóór het ge-beurde op den 12den Augustus, en dat hunne ontvreemding, die zich toen openbaar heeft, alleen schijnt te moeten worden toegeschreven aan het voedsel, dat zij ontvingen. Op de deswege opzettelijk aan hem gedane vraag, of hij van oor-deel was, dat de zoogenaamde Javaansche kost op den duur voor hunne gezondheid schadelijk was, antwoordde hij ontken-nend; immers was er oppervlakkig geene verzwakking bij de Javaansche schepelingen zichtbaar. Hij voegde er evenwel bij, en dit bleek ook uit de verklaringen van andere getuigen, dat, naarmate de Javanen de tropische gewesten verlaat, ander, Europeesch voedsel voor hem noodig is, gelijk dan ook (mede volgens de opgave van den waterschout) gewoonlijk door de scheepskapiteins Europeesch voedsel aan de Javanen wordt verstrekt, wanneer zij zich in Europa bevinden. Van daar, dat de waterschout het ook niet noodig achtte, zoo als hij zeide, om daaromtrent eene afzonderlijke clause in de mon-sterrol op te nemen.

Uit de verklaringen der stuurlieden volgden verschillende bijzonderheden, meerendeels betrekking hebbende op het ge-beurde op den 12den Aug. en waarbij zij genoegzaam eenstem-mig verklaarden, dat, na de vruchteloze pogingen der be-schuldigten ter bekoming van ander voedsel, zij na de wettig-ling van den kapitein met den serang (den eersten besch.) den moorddadigen aanval hebben gedaan, nader gevolgd door de brandstichting.

Nog bleek de bijzonderheid, dat er een aanzienlijke voorraad vleesch en spek aan boord was, en dit gaf den president een en andermaal aanleiding om den kapitein met nadruk voor te houden het belang, dat er voor schip en equipage had bestaan om, bij zulk een voorraad van vleesch, wat inschikkelijk te zijn jegens de Javanen en hun ten minste tweemaal 's weke op hun verlangen vleesch te verstrekken. De kapitein bleef echter volhouden, dat hij in gemeede meende alzoo te moeten handelen en hun elk ander voedsel te moeten weigeren, dan, naar hij geloofde, de monsterrol medebragt. Hij moest zijn zedelijk overwigt als kapitein handhaven, of de eene vordering weder tot de andere leiden, en zijn gezag ware vernietigd.

In de zitting van Maandag is het getuigenverhoor afgelopen en heeft het verhoor der beschuldigten een aanvang genomen. De procureur-generaal heeft hun aangezegd, dat zij ook be-schuldigd werden van desertie van het schip en van diefstal van den barkas. De voortzetting van de behandeling der zaak is bepaald op morgen.

De *IJsselbode* is uit den rei der dagbladen verdwenen, maar om onmiddellijk te worden opgevolgd door het *IJsselblad*. Even weinig als de naam, schijnt ook de strekking van het blad gewijzigd, hoewel eene andere redactie aan 't hoofd is gekomen.

AMSTERDAM, 5 October.

Zaterdag j.l. hield de afdeling natuurkunde der kon. akademie van wetenschappen hare gewone vergadering.

Onder de ingekomen stukken behoort een brief van den mi-nister van binnenl. zaken over de voorstellen der afdeling omtrent papier-vervaardiging uit materialen van onze Overzeesche bezittingen aangebragt; kennis gevende dat z. exc. om zijn ambtgenoot van koloniën zich vereenigen met de voor-stellen der akademie, en tevens bij de te nemen proeven de aan-dacht vestigen op het geschrift van dr. S. Bleekrode, over papier in Indië vervaardigd. Er is eene commissie benoemd bestaande uit de heeren v. D. Boon Mesch en Blume, om zich met een papier-fabrikant over het nemen der proeven te verstaan en daarover rapport uit te brengen.

's HERTOGENBOSCH, 1 October.

Bij arrest van het provinciaal gerechtshof in Noord-Brabant van heden, zijn W. Kerkhof tot 8 en N. Keyser tot 10 jaren tuchthuisstraf veroordeeld, wegens diefstal, met braak, in het begin dezes jaars te St. Oedenrode gepleegd. De twee andere beschuldigten zijn, bij gebrek aan wettig bewijs, buiten ver-volging gesteld.

LEEUWARDEN, 5 October.

In de heden alhier gehouden vergadering van den gemeente-raad is vastgesteld het kohier van de directe belasting of hoofdelijken omslag ten behoeve dezer gemeente, over het dienst-jaar 1857, waarvan de aanslag bedraagt f 54,980.58.

De heer W. F. R. Suringar, math. & phil. nat. doc-tor, is door Z. M. benoemd tot buitengewoon hoogleeraar aan de hoogeschool te Leiden.

MEPPEL, 4 October.

Heden morgen passeerden hier weder ongeveer 200 stuks jonge runderen, die in Friesland tegen zeer hooge prijzen wa-ren opgekocht om naar Pruisen te worden vervoerd, alwaar velen uitsluitend voor fokbeesten zullen gebezigd worden.

Opmerkelijk is het dat men bij dezen veelvuldigen invoer van runderen uit Friesland naar Pruisen, aldaar niets ver-neemt van het overbrengen der besmettelijke longziekte.

GRONINGEN, 6 October.

Aanstaanden Donderdag den 8sten dezer, 's morgens te 11 uur, zal in de groote gehoorzaal van het akademiegebouw alhier, de plegtige overdracht van het rectoraat der hoogeschool plaats hebben. Bij deze gelegenheid zal de aftredende rector magnificus dr. P. J. VAN KERCKHOFF, na het houden eener redevoering, zijne waardigheid overdragen aan den nieuw be-noemden rector, dr. L. G. PAREAU, en zullen te dier gelegen-heid de medailles aan de schrijvers der bekroonde prijsantwoor-den worden uitgereikt.

Gisteren zijn alhier teruggekeerd de miliciens der ligting 1853 van het reg. grenadiers en jagers, welke in Augustus l.l. van hier zijn vertrokken en aan de najaars-oefeningen hebben deelgenomen.

Zaterdag is een varensgezel in het huis van verzekering alhier gebragt, wegens het arglistig wegnemen van een sil-veren horlogie, toebehoorende aan den schipper, bij wien hij voor loon als knecht in dienst was.

Gisteren zijn wederom bij E. J. VAN DER VEEN, te *Lutjegast*, twee runderen, kennelijk door de besmettelijke long-ziekte aangedaan, overwijd op last van den waarnemenden burgemeester van Grootegast gedood. Het vleesch is voor de consumtie goedgekeurd en benevens de huiden verkocht. De ingewanden en verdere afval zijn begraven.

Het personenvervoer tusschen de gemeenten Hoogezand, Sappemeer en de stad Groningen zal binnen kort eene aan-zienlijke verbetering ondergaan. Immers wij vernemen, dat de gezamenlijke schuitveerders der genoemde gemeenten in dien einde op Dingsdag den 13den dezer eene, op de werf der heeren E. MEURING, te Hoogezand, gebouwde ijzeren brug zullen in de vaart brengen, welk vaartuig zowel door finke-bouw als hoogst doelmatige inrigting de beste verwachtingen geeft. Zoo aangenaam als ons deze mededeeling is, zoo hoop-wij dat het reizend publiek deze loffelijke onderneming daadwerkelijk erkenne!

Sedert den nacht van den 30sten September op den 1sten October zijn uit een stuk land onder de gemeente Termunten toebehoorende aan den heer B. J. HEMMES, te Nieuwolda, vijf jonge schapen vermist, die den vorigen dag verkocht waren voor f 40. Hoogst waarschijnlijk zijn ze gestolen; want in den afgelopen winter ging er bijna geene week voorbij, of men hoorde van schapendieft. 't Zou, dunkt ons, niet wenselijk zijn, wanneer er door de bevoegde magt of door belanghebbenden middelen beraamd werden, b.v. het uitlenen van premien, om dit kwaad in dezen winter te voorkomen, althans te doen verminderen. De niet hooge verdiensten van 't warme jaargetijde geven wel eenige redenen om het kwaad met zorg te gemoet te gaan. Deze toestand vordert dubbelde waaksaamheid en kan men maar eens één dezer booswichten aan de justitie overleveren, die dan exemplair gestraft moet worden, wij gelooven zeker, dat de landbouwers veel met meer gerustheid des nachts kunnen laten loopen.

Ook op andere plaatsen in deze provincie klaagt men reeds

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van bijna achtenzeestig jaren, de Heer IZAAK WOUTERS, in leven Lid van de Provinciale Staten van Friesland; diep betreurd door zijne nagelatene Kinderen.

SNEEK, 3 October 1857.

B. WOUTERS.
Uit aller naam.

*** Heden namiddag te 3 uur overleed mijn geliefde Echtgenoot, GERRIT HINDRIKS SMITH, in den ouderdom van bijna 66 jaren, na eene echtvereeniging van ruim 39 jaren.

EZINGE, 4 October 1857.

WIETSKA MENSES SMITH,
Weduwe van G. H. SMITH.

*** Heden ontsiep, tot mijne innige droefheid, mijne geliefde Echtgenoot HEIKE EFFENS, in den ouderdom van 35½ jaar, van welke ik 9 met haar in den echt mogt vereenigd zijn; mij nalatende 3 Kinderen, die het onherstelbaar verlies hunner teeder zorgdragende Moeder nog niet kunnen beseffen.

Haar verscheiden van hier buigt mij diep ter neder, doch in Gods onpeilbaar bestel van wijsheid en liefde wensch ik kracht en vertroosting te vinden, mij met Christelijke onderwerping naar Zijn wil te voegen.

HOOGZAND, 4 October 1857.

E. H. MEURSING.

Algemeene kennisgeving.

Voor COURANTLEZERS

verscheen in SEYFFERT'S Boekhandel, te Amsterdam: eene **KAART van het OORLOGSTOONEEL in ENGELSCH-OOSTINDIË**, in drie kleuren netjes en duidelijk gedrukt, prijs 25 Cent. Dese is te Groningen bij alle Boekhandelaren voorhanden.

*** Bij de Wedw. BORLEFFS en TEN HAVE, Boekh. te Amsterdam, is verschenen:

HANDBOEKJE

voor AANNEMERS, HOUTCOOPERS, TIMMERLIJEDEN, METSELAARS, SCHILDEKUNSTEN, ENZ., ENZ.;

bevattende al datgene hetwelk bij Aanneming enz. van verschillende Werken kan te pas komen, door E. MEURS, Houtcooper te Wedde. Prijs 60 Ct.

Bijzonder ingerigt voor de Provincie Groningen, daar ook de Houtprijzen geheel naar de Groninger Maat zijn berekend.

VOOR OOGLIJDERS

en allen die hun gezigt wenschen te versterken of te bewaren.

Door A. TER GUNNE, te Deventer, is uitgegeven en alomt verhanden:

Prof. F. ARLT, Gezondheidsleer der Oogen in gezonden en lijdenden toestand (met een Aanhangel over Gezigtsgelezen) ten algemeenen nutte beschreven. Naar den 2den druk, door A. IJCKEN, Heel- en Verloskundige te Deventer, a f 1-20.

Eene Fransche beoordeeling (Annales d'oculist. t. 17, p. 92) noemt dit Werkje un véritable modèle de ce genre de publication. Wij gelooven dat het geene verdere aanbeveling zal behoeven.

Van ZSCHOKKE, de weg ten leven; Huis- en Handboek voor Christelijke Ouders en Jongelieden, uit het Hoogduitsch, door R. REUDLER, Ev. Luth. Pred. te Deventer, verschijnt thans de 4de aflevering, a 35 c.

Wie nog van de voordeelen der intekening wenscht te profiteren, haastte zich, daar de 5de afl., waarmede het werk compleet is, weldra volgt. Dit meesterstuk van den schrijver der Uren aan de Godsdienst gewijd heeft gewis geene aanbeveling noodig.

H.H. Boekhandelaren nog ex. overhebbende, gelieven die ten spoedigste terug te zenden, daar ik door de menigvuldige bestellingen om ex. verlegen ben.

Een nieuwe Roman

VAN
J. HOEK,

verschijnt op heden bij S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, onder den titel van:

BERNARD ROBELIUS.

2 deelen, gr. 8vo, met vignetten. Prijs f 7,20.

Nog eenige Exempl. zijn bij genoemden Uitgever van des Schrijvers veel gezochte werken te bekomen:

- I. MINA EN BETSY. Tweede Druk. Met eene staalgravure. Prijs f 1,60, gebonden f 1,90.
- II. DE FAMILIE PLOEGERS, 2 deelen, in gr. 8vo, met vignetten. f 7,20.
- III. UIT HET DAGELIJSCH LEVEN. Met eene Plaat, gebonden f 1,90.
- IV. DE GODSDIENST IN HET LEVEN, voorgesteld in Novellen, 2 dln., met staalgr. Prijs f 3,10, geb. f 3,80.

*** De Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te Groningen, stellen algemeen verkrijgbaar:

P. van Limburg Brouwer,
CESAR
EN ZIJNE TIJDGENOOTEN;

4 dln., gr. 8vo, f 8,00.

Het zal wel overbodig zijn nog in het bijzonder de aandacht te vestigen op de gelegenheid om zich dit voortreffelijk Historisch-Kritisch Werk voor een betrekkelijk geringen prijs aan te schaffen. De vroegere prijs was f 14,50.

Aan de Intekenaren is verzonden:

No. 10 van den Jaargang voor 1857 van

De Huisvriend,

Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land,

VERZAMELD DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Inhoud. Uit alle landen en talen: X. De kinderjaren van JAN SAVOIR, fragment uit een Vlaamschen roman van SLEECKX. — Levensverzekering tegen dank. — Levensbeschrijvingen uit de dieren-, planten- en delfstofelijke wereld: V. De kameel in Nubië en Binnen-Afrika. — ALLI SOMERS; verhaal van een luitenant van de Engelsche kustwacht. — De deken van Badajoz; een Spaansch volksverhaal. — Arme moeder. — Uit mijne aantekeningen.

Jaarlijks verschijnen 26 Vellen roijaal octavo, tegen den prijs van f 3—00.

De SCHUTTERSRAAD der D.D. SCHUTTERIJ te Groningen gedenkt, op MAANDAG den 12den October 1857, des namiddags te 3 uur, op de MILITIE-ZAAL ten Raadhuis dezer Stad, eene Verkoop van VERSLETEN KLEEDING- en eenige andere ONBRUIKBARE EQUIPEMENTSTUKKEN, tegen kontante betaling.

Namens den Raad voornoemd:
VAN HOEVELL,
Secretaris.

Al degenen, welke iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan de Nalatenschappen van wijlen den Heer Mr. J. C. WICHERS en Mevrouw S. J. C. VAN SUTTELEN, beide overleden te Appingedam, worden verzocht daarvan franko OP GAVE te doen vóór den 12den dezer, te Appingedam, ten Kantore van

Mr. S. REIJNDERS, Notaris.

Het Waterschap HUNSINGO

opent eene GELDLEENING van f 200.000, rentende 's jaars naar 4%. De INTEKENING daarop kan plaats hebben van den 1sten October tot den 14den October 1857: te Onderdendam in het WATERSCHAPSHUIS, in de HOOFDPLAATSEN der ONDERDEELLEN, waar de Besturen zitting houden, bij de LEDEN van het HOOFDBESTUUR, en de Heeren VAN HASSELT SENIOR en JUNIOR, UNIA VAN NAERSSSEN en K. MESDAG en ZONEN te Groningen, — waar overal het door HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN goedgekeurde Plan ter inzage en kennisneming voorligt.

De Voorzitter van het Hoofdbestuur:
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

De dienst der DILIGENCE van ASSEN op GRONINGEN en terug, van J. KOOPS, wordt na Dingsdag den 13den October 1857 provisioneel gestaakt. Het KANTOOR der DAGELIJSCHES DIENST van H. HOEFSLOOT wordt op dien datum verplaatst van de Nieuwe Munster naar de Oude Munster, bij DOOIJES, in de Kleine Pelsterstraat.

OP NIEUW ONTVANGEN:

eene mooie partij LINNEN en HALF-LINNEN SERVETGOED, GRAS-LINNEN, KATOENEN en LINNEN KEPERS, MARSEILLES, FLANELLEN, OVERHEMDEN, BOORDEN, ENZ.

GRONINGEN, 6 October 1857.
W. WEGERIF,
Hofleverancier van Z. M. den Koning.

*** Ten overstaan van Mr. J. H. GEERTSEMA, Notaris te Groningen, zal, op VRIJDAG den 9den October 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize en ten verzoeken van den Logementhouder R. R. ELEMA, buiten de Steentilpoort te Groningen, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene ruime, voor eenige jaren nieuw en fraai vertimmerde BEHUIZING, get. W 58, met eenen grooten TUIN en ruime STALLINGEN, zijnde een van ouds neringrijk LOGEMENT, genaamd de ALTEA, staande en gelegen buiten de Steentilpoort, aan den Trekweg, te Groningen.

II. De VASTE BEKLEMMING van ongeveer 2 B. GROENLAND, gelegen achter bovengenoemde Behuizing, doende jaarlijks op Midwinter tot huur f 76—00 en om de zes jaren f 12—60.

Om te aanvaarden den 1sten November 1857, en te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 10—12 en van 2—4 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, verkrijgbaar ten Kantore van

Mr. J. H. GEERTSEMA, Notaris.

Donderdag den 22sten October

1857, des voormiddags te 10 uur en verv., zal, vóór en op de Bovenwoning bewoond door de Erven van wijlen den Heer A. SCHNEITZER, in de Poelstraat te Groningen, publiek worden verkocht, een zeer nette INBOEDEL, bestaande in

Mahonie- en andere Meubelen,

als: KABINET, SECRETAIRE, BOEKENKAST, KLEERKAST, LADE-TAFELS, extra fraaie LINNENPERS, ronde MAH. TAFEL met Marmoren Blad, eene DITO met Losse Bladen en andere TAFELS, MAH. en ANDERE STOELLEN, EIKEN LEDEKANTEN, SPIEGELS, KOOK- en ANDERE KAGCHELS, HUIS-HOUDERLIJK LINNEN en BEDDEGOED, PORSELEIN, KOPER-, TIN-, BLIK-, GLAS- en AARDEWERK, ZILVER, een SMIRNAASCH VLOERKLEED, FORTE-PIANO, ENZ., ENZ. Te bezien daags bevorens van 10—12 en 2—5 uur, tegen betaling van tien Cent, ten voordeele van de Algemeene Armen dezer Stad.

Mr. J. H. GEERTSEMA, Notaris.

VERKOOP

STEENKOLEN.

Op WOENSDAG den 21sten October 1857, des voormiddags te 11 uur, zal, in het Logement van de Weduwe VOS en ZOON, te Delfzijl, publiek worden verkocht: Eene Lading (pl. min. 75 Hoed) bste, door Smeden onderzochte NEWCASTLE STEENKOLEN, liggende, in gevolge de op den 1sten October j.l. ingevoerde Wet, onder regt van Vrijdom.

Mr. H. J. OFFERHAUS, Not.

Bekendmaking.

In de maand DECEMBER aanstaande, den iustien tijden plaats nader te bepalen, gedenken H. G. BATJES en Vrouw, te Nieuw Beerta, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, in openlijke Veiling ter verkoop aan te bieden:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, HOF en TUIN, met de VASTE BEKLEMMING van de daaronder behoorende LANDERIJEN, te samen groot ongeveer 31 Bunders, doende jaarlijks tot vaste huur f 840—00, benevens de VASTE BEKLEMMING van ongeveer 2½ Bunder LAND, doende jaarlijks tot vaste huur f 30—00; en

II. De VASTE BEKLEMMING van ongeveer 3½ Bunder LAND, doende jaarlijks tot vaste huur f 36—00; alles staande en gelegen te Nieuw Beerta.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

ALGEMEENE

POSTWAGEN-ONDERNEMING VAN GEND EN LOOS.

Van af DINGSDAG den 6den dezer vertrekt eene DAGELIJSCHES DIENST van GRONINGEN naar LEEUWARDEN en SNEEK, v.v.

Vertrek van GRONINGEN 10 uur 's voormiddags.
SNEEK 8 's morgens.
LEEWARDEN naar GRONINGEN 10 uur 15 minuten 's morgens.
LEEWARDEN naar SNEEK 5 's namiddags.

De thans in de vorenstaande rigting loopende dienst is met den voormelden Dingsdag G E S T A A K T.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

*** Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN, Notaris te Ezinge, zal, op DINGSDAG 27sten October 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Wedw. J. H. BEKKHOFF, aan de Groote Markt te Groningen, publiek verkoopen:

DEN EIGENDOM

van 49 Bunders, 48 Roeden, 52 Ellen BEHUISD LAND gelegen op den Ham, Gemeente Aduard, bij H. BE NEMA onder vaste beklemming in gebruik, voor jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van f 475—00. De Condiitiën van Verkoop, alsmede de Bewijzen van Eigendom, zullen veertien dagen bevorens voorliggen ten Huize van Verkoop.

Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN
Notaris.

HOOFD-DEPÔT

VAN

AMERIKAANSCH OVERSCHOENEN

uit de beroemde Fabriek van Herderson & Co.

De ondergeteekenden hebben de eer berichten, dat zij hebben ontvangen van de groote partij COM-ELASTIC OVERSCHOENEN, bovengenoemde bekende Fabriek, welke kwaliteit als dergene in deugdelijkheid en netheid overtreft. Door de overeengekomen zijn wij in staat, deze tot onderste lage prijzen te kunnen leveren, als: MANS f 2—00, VROUWEN f 2—00, KINDER f 1—40. Verder zijn weder voorhanden, beste kwaliteits

VILT PANTOFFEL

MANS f 1—20, VROUWEN f 1—00; — al een groote voorraad fijne WINTERBLOEMEN en REN, BLONDES, HANDSCHOENEN, CACHOU, SWAHL, ZIJDEN en FLUWEELEN VESTOEFEN, FLUWEL, MOIRÉ en alle andere soorten van NERING; MOHAIR en ZIJDEN FRANJES, GARNEN en BAND, KNOOPEN, KRAMERLIJEN, ENZ. in 't groot en klein.

FELDBRUGGE & Co.,
N.Z. Vischmarkt, K 220.

Ondergeteekendo, thans wederom ruim voorzien zijnde van de meest moderne soorten van OPEN HAARD- en ANDERE KAGCHELS, TURF- en KOLENBAKKEN, HAARDGARNITUREN, ENZ., ENZ., bevelen bij deze ten vriendelijkste zijnen gewone Begunstigers verdere Stad- en Gewestgenooten aan; belooft eene accurate en civiele bediening.

E. MORACK.

1 à 2 SMIDSKNECHTEN kunnen dadelijk geplaatst.

Voor eenen HEER, zijne werkheden buitenshuis hebbende, wordt VRAAGD: eene GEMEENELIJK DE KAMER met ALCOVE, twee KAMERS, in den omtrek van de Groote Adres met geteekende Brieven en opgaaf van Huizen aan het BUREAU dezer COURANT, onder letter A.

In eene KRUIDERIJ AFFAIRE wordt GEVRAAGD: Een BEDIENDE of LEEK, Adres bij den Commissaris WOLF, Nieuwe Ebbingestraat.

WORDT GEVRAAGD:

eene KINDERMEID of BONNE, GOED LOON, om met November e.k. in te treden. Adres aan het BUREAU dezer COURANT.

Ik ondergeteekende verklaar hierbij dat mijne Vrouw eenen geruimen aan slechte spijsvertering geleden heeft de genuttigste spijs niet verdragen en altijd met maagpijnen en maagsuur geplaatst was. heeft haar allerhande middelen toegediend, doch alles vruchteloos, tot wij eindelijk voor eenigen tijd eene REVALENTA ARABICA bij ELEVELD kochten. Het gebruik van dit meel is niet genoeg aan te prijzen. Binnen weinige dagen begon zij al beter en beter te worden en thans, na een paar doozen gebruikt te hebben, is zij met een hart vol vreugde berichten, dat zij volkomen hersteld, gezond en vrolijk is.

JAN VAN SANTEN, Mr. Bakker,

buiten de Diezerpoort, te Zwolle. Eene goede spijsvertering geeft een goede gezondheid, en als men de beroemdste geneesheeren raadpleegt, verkrijgt men de overtuiging, dat zij het allen daaromtrent eens zijn:

Dat op weinige uitzonderingen na, alle verouderde kwalen uit de eene of andere stoornis in de spijsvertering voortvloeijen.

Door de spijsverteringsorganen te versterken, dergelijke verrijgingen te regelen en het bloed te zuiveren, geneest DU BARRY'S REVALENTA de volgende ziekten:

Verstoppen, maagkramp, maagpijn, hoest, astma, stigheid, diarrhoea, oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekten, koorts, stuipen, vloed, zinkingen, slijm, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, vernauwingen, maagkanker, scheurbuik, klieren, toring, rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking.

Het is zonder tegenspraak de eenvoudigste en minst kostbare wijze van genezing. Gezond, voedend en krachtig, kan zij alle andere spijsen vervangen. Men bereidt ze op verschillende wijzen voor ontbijt, tusschenmaaltijd, middagmaal en avondeten. Een maaltijd kost slechts 6 of 10 Cent, naar gelang men eene groote of kleine Bus neemt.

Men zij op zijne hoede tegen nagemaakte soorten, de echte Revalenta van de Heeren BARRY DU BARRY & Co., 77 Regentstreet London, wordt verkocht door de VERKOOPHUIS en deszelfs Dépôts en zijn de blikken daarvan omwikkeld met omslagen waarop eene menigte attesten in de Hollandsche taal gedrukt staan.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; Assen, H. P. A. GORCUM; Appingedam, S. RITSEMA; Delfzijl, T. WINTJES; Groningen, C. RIKKERS en M. GAAZBEEK; Hoogezand, F. M. DIKEMA; Loppersum, H. J. KUIPER; Nieuwolda, R. P. VAN CALCAR; Noordbroek, W. B. TEDINGA; Pekela, J. T. FELDBRUGGE; Smeermee, Wedw. S. SCHELTENS; Stads-Kanaal, H. KREKEL; Uithuizen, J. SCHURMAN NIEVEEN; Voerendaal, S. SAVENIJE; Winschoten, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.